

СТАНОВИЩЕ

от д-р Гергана Кирилова Дачева, професор в СУ „Св.Климент Охридски”

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен 'доктор'

в област на висше образование 2. Хуманитарни науки

професионално направление 2.1. Филология

докторска програма Български език (История на българския книжовен език)

Автор: Маргарита Бранимирова Гергинова

Тема: „СТИЛОВИ И ЖАНРОВИ МОДЕЛИ НА НАДГРОБНОТО СЛОВО, НЕКРОЛОГА И ЕПИТАФИЯТА ПРЕЗ ВЪЗРАЖДАНЕТО (ОТ ВТОРАТА ЧЕТВЪРТ НА XIX ВЕК ДО ОСВОБОЖДЕНИЕТО)“

Докторант: редовно обучение

Научен ръководител: проф. д-р Гергана Дачева

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № РД-38-334/15.07.2021 г. на Ректора на СУ „Св.Климент Охридски" съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема: „Стилови и жанрови модели на надгробното слово, некролога и епитафията през Възраждането (от втората четвърт на 19. век до Освобождението” за придобиване на образователната и научна степен 'доктор' в област 2. Хуманитарни науки на висше образование, професионално направление 2.1. Филология, докторска програма Български език (История на българския книжовен език).

Автор на дисертационния труд е Маргарита Бранимирова Гергинова – докторант в редовна форма на обучение към Катедрата по български език с научен ръководител проф. д-р Гергана Дачева от СУ „Св. Климент Охридски”.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Маргарита Гергинова е бакалавър (2002-2007) по българска филология и магистър по лингвистика (2015-2017) във Факултета по славянски филологии на СУ „Св.Климент Охридски”. Докторант е в периода 2018-2021 г. в Катедрата по български език на същия университет с научен ръководител проф. д-р Гергана Дачева.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Изборът на тема е твърде актуален с оглед на неизследваните досега в лингвистичен аспект особености на езика и стила на надгробните слова, некролозите и епитафиите през този период на Възраждането, както и на проследяването на формацията на нов жанр през този

етап. Маргарита Гергинова проучва и използва множество текстове от изследвания от нея период, както и теоретични постановки на наши и чужди учени, за да формира и аргументира своите наблюдения, което винаги е принос в разработването на даден проблем.

4.Познаване на проблема

Докторантката се е справила отлично със задачите, които си поставя, като подхожда самостоятелно и творчески към избраната проблематика. Маргарита Гергинова показва умения да анализира получените резултати, да съпоставя отделните елементи на анализа и да синтезира направените наблюдения. Много интересни и приносни са анализите на различни аспекти от диахронните наблюдения върху езика на новозараждащия се у нас през Възраждането жанр. В работата личи, че авторката се вълнува от избраната проблематика, въпреки че избра темата си в последната година от докторантурата си, което намира своя израз в сериозността и задълбочеността на направени проучвания, анализи и изводи.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертацията се състои от увод, изложение (три глави – една теоретична и две практически), приложение, заключение и библиография в обем от 257 с. (179 - същински текст и 78 с. - приложение).

В увода се излагат мотивите за избора на темата, очертават се целите, поставят се задачите, поднася се изследователската хипотеза, обяснява се структурата на дисертационния труд и се очертава теоретичната рамка.

В първа глава (теоретичната) авторката излага изследователската програма на дисертационния труд, представя кратък обзор на развитието и изследванията в избраната област, разяснява същността на научната си хипотеза. Смятам за напълно основателно и добре аргументирно приемането на конкретни постановки, свързани с темата на дисертацията.

Във втора глава се представя развитието на некролозите и съобщенията за смърт и се установява моделът на българските некролози и съобщенията за смърт, като представянето е задълбочено и целенасочено, добре аргументирано и свързано с целите и задачите на дисертационния труд, представлява особен принос в разработването на избраната проблематика.

В трета глава се очертава отчетливо лингвистичният анализ с оглед на историческите развойни процеси и на спецификата на стилистичните особености в некролозите, надгробните слова и съобщенията за смърт, като Маргарита Гергинова показва висока компетентност по проблемите, които анализира, очертава и разширява полето на изследване с нови наблюдения, които не са правени в нашата нука досега. Дисертантката смята, че се изгражда нов жанр, който се отличава със собствен развой, с тенденция към заимстване на европейски модели както по отношение на формата, така и по отношение на съдържанието.

Изводите са изведени последователно и задълбочено в заключението от Маргарита Гергинова, която пише с разбиране и сериозност, с умение за анализиране и синтезиране на извлечените наблюдения.

6. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Дисертантката е изброила седем приноса на своя труд, като е проявила прецизност при формулирането им. Повтарящото се в няколко приноса словосъчетание „за първи път“ е напълно коректно, тъй като избраната от дисертантката тема не е разработвана в цялостен вид по този начин и с оглед на езиковите особености през Възраждането. Те имат научен и научноприложен характер. Анализите на ексцерпирания материал, както и съпоставката между чуждите и нашите некролози и съобщения за смърт, които е направила и систематизирала Маргарита Гергинова, доказват пълноценността на изследването и приложимостта му в съвременните лингвистични парадигми. Приложеният материал е изключително полезен, за да бъде използван за следващи проучвания по проблема.

7. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Публикациите по дисертационния труд са напълно достатъчно (три) и са според изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на СУ. Чрез трите статии на Маргарита Гергинова може да се проследи развитието на разработката ѝ и да се види нейният профил на сериозен и практически ориентиран изследовател.

8. Лично участие на докторантката

От изследването личи съвсем ясно, че дисертантката е работила напълно самостоятелно. Съвсем закономерно в резултат на натрупаните теоретични познания и на направените анализи и обобщения Маргарита Гергинова е достигнала до своите изводи и е формулирала приносите си.

9. Автореферат

Авторефератът представя в по-съкратен вид разработката, но е напълно изчерпателен и представя работата без пропуски в съдържателен план. Отговаря изцяло на ЗРАСРБ, на Правилника и отразява основните резултати, постигнати в дисертацията.

10. Критични забележки и препоръки

Нямам сериозни критични забележки, тъй като смятам, че авторката е изпълнила поставените цели и задачи. Обосновала е и хипотезите, които изгражда в увода на своята дисертация.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научноприложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на СУ „Св.Климент Охридски“.

Дисертационният труд показва, че докторантката Маргарита Гергинова притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’** на Маргарита Бранимирова Гергинова в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология, докторска програма Български език (История на българския книжовен език).

13.09. 2021 г.

Становище:

(проф. д-р Гергана Дачева)